

Balassagyarmati Törvényszék

2660 Balassagyarmat, Köztársaság tér 4.

...../2013/33. szám

A Balassagyarmati Törvényszék dr. Karácsony József (.....), ügyvéd által képviseltKft. felperesnek – dr. Vargha Balázs (.....) ügyvéd által képviselt alperes ellen 47.536.452,- Ft és járulékai megfizetése iránt indított perében meghozta a következő

í t é l e t e t:

Kötelezi a törvényszék az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 300.000,- (Háromszázezer) Ft-ot és ezen összegnek 2009. augusztus 11-től 2013. június 30-ig számított, félévente a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát és 2013. július 1-jétől a kifizetés napjáig számított, félévente a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Ezt meghaladóan a törvényszék a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a törvényszék a felperest, hogy az alperesnek 15 napon belül fizessen meg 2.000.000,- (Kettőmillió) Ft + 27 % ÁFA ügyvédi munkadíjat.

Kötelezi a törvényszék a felperest, hogy az államnak – az illetékhatalóság külön felhívására – fizessen meg 1.490.500,- (Egymillió-négyszázkilencvenezer-ötszáz) Ft eljárási illetéket.

Kötelezi a törvényszék az alperest, hogy az államnak – az illetékhatalóság külön felhívására – fizessen meg 9.500,- (Kilencezer-ötszáz) Ft eljárási illetéket.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye a Fővárosi Ítéltáblához, amely fellebbezést – előterjesztése esetén – a Balassagyarmati Törvényszéknél írásban, 3 példányban kell benyújtani.

A Fővárosi Ítéltábla előtti eljárásban a fellebbező fél számára a jogi képviselet kötelező.

A felek a fellebbezési határidő lejárta előtt előterjesztett kérelmükben a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálását kérelmezhetik.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, ha az kizárólag a kamatfizetésre, a perköltség viselésére vagy összegére, a meg nem fizetett illeték megfizetésére, a teljesítési határidőre vagy az ítélet indokolására irányul. A felek kérelmére a Fővárosi Ítéltábla tárgyalást tart.

I n d o k o l á s :

A törvényszék az eljárás adatai alapján az alábbi tényállást állapította meg:

Az alperes 2002. május 15-től a felperesi Kft. ügyvezetője volt. A felperes a Megyei Bíróság határozata alapján 2004. július 15-i kezdő időponttal felszámolás alá került.

Felszámolója a 2011. szeptember 19-ig a Zrt. volt, ezt követően pedig a Kft. A felperes által a tárgyi eszközöiről 2004. július 16-án készített és a felszámolónak átadott leltár és tevékenységzáró mérleg szerint a felperes tulajdonát egy árokásógép, egy Volvo 846 munkagép, egy MBV Gréder, egy BOMAG munkagép, egy DINGO munkagép és egy dózer tolólappal képezte, melyek beszerzési értéke összesen 34.989.938,- Ft, a leltár készítésének időpontjakori értéke pedig 27.536.452,- Ft volt; továbbá a felperes tulajdonát képezte egy a leltárban GOW megjelöléssel szereplő terepjáró 20.000.000,- Ft beszerzési és 12.694.064,- Ft leltár készítésekorin értéken, egy a leltárban GEZ megjelöléssel szereplő gépjármű 8.000.000,- Ft beszerzési és 5.795.395,- Ft leltárkészítéskorin értéken valamint egy televízió és egy videó összesen 395.280,- beszerzési és 136.286,- Ft leltárkészítéskorin értéken. A leltárban megjelölésre került az összes vagyontárgy beszerzésének időpontja is.

A felszámoló által elkészített felszámolási nyitó mérleg a felperes tárgyi eszközeit a tevékenységzáró mérlegben foglaltakkal egyezően jelölte meg.

A felszámoló a munkagépeket és a két gépjárművet egy ideig a felperes birtokában hagyta azon indokkal, hogy a felszámolás alatt álló felperes folytatta a tevékenységét és a hitelezőivel egyezséget szándékozott kötni. Tekintettel azonban arra, hogy az egyezségkötésre nem került sor, a különböző munkahelyeken található munkagépek – melyek közül némelyeket a felszámoló megbízottja szállított el a felperestől, némelyeket pedig a felperes megbízottja szállított a felszámoló megbízottja által megjelölt helyszínre – valamint a GOW 913 frsz-ú, JEEP Grand Cherokee típusú, 1995. gyártási évű terepjáró és a GEZ 600 frsz-ú, Mitsubishi típusú, 1993. gyártási évű személygépkocsi átadásra kerültek a felszámolónak.

A felszámoló a munkagépeket és a gépkocsikat szakértővel felértékelte.

A szakértő a munkagépek, pontos megjelölés szerint: 1 db MTZ típusú árokásógép, 1 db Volvo 846 típusú markológép, 1 db MBV Gréder BAMACO földmunkagép, 1 db motoros önjáró kisgép és 1 db láncfalpas dózer tolólappal forgalmi értékét a 2008. október 6-án kelt szakvéleményében 1.490.000,- Ft-ban határozta meg. A szakvélemény szerint a szakértő a gépeket azoki tárolási helyén megtekintette, hiányosak, korrodáltak voltak, üzemszerűen egyik sem volt használható, esetleges nagyjavításuk gazdaságosan nem eszközölhető, jelenlegi állapotukban haszontalannak minősülnek.

A gépjárművek vonatkozásában 2008. augusztus 6-án kelt szakvélemény a GEZ 600 frsz-ú Mitsubishi típusú, az átlagosnál elhanyagoltabb állapotú személygépkocsi forgalmi értékét 350.000,- Ft-ban, míg az akkori állapotában közúti forgalomban való részvételre alkalmatlan GOW 913 frsz-ú JEEP Grand Cherokee terepjáró forgalmi értékét 300.000,- Ft-ban határozta meg. A szakértő a gépjárműveket szintén megtekintette, azokról fényképfelvételeket készített, melyeket a szakvéleményéhez csatolt.

A 2008. szeptember 19-én kelt, közjegyző által ügyszámon készített közjegyzői okirat szerint a felszámoló megbízásából eljáróKft. képviselője, a GEZ 600 frsz-ú Mitsubishi típusú személygépkocsit nyilvános árverésen 300.000,- Ft-ért értékesítette az Bt. részére, aki a vételárat megfizette. A közjegyzői okirat szerint a GOW 913 frsz-ú terepjáróra az árverésen nem volt érdeklődő.

A 2008. november 7-én kelt, közjegyző által ügyszámon kiállított közjegyzői okirat szerint a felszámoló megbízásából eljáró Kft. képviselője, az 1 db MTZ típusú árokásógépet, 1 db VOLVO 846 típusú markológépet, 1 db MBV Gérdér BAMACO földmunkagépet, 1 db motoros önjáró kisképet és 1 db dózert tolólappal nyilvános árverésen 400.000,- Ft-ért értékesítette az Bt. vevő részére, aki a vételárat megfizette.

A felszámolónak a GOW 913 frsz-ú JEEP Grand Cherokee terepjáró vonatkozásában 2009. augusztus 10-én telefaxon megküldött jármű törzskönyv fénymásolat szerint a gépjármű tulajdonosa az Rt.

A felszámoló megkeresésére azZrt. azt a tájékoztatást adta, hogy a gépjárműre 2001. szeptember 21-én kötött lízingszerződést-val, amely szerződés 2003. december 5-i dátummal lezárásra került, az ügyfél mindennemű fizetési kötelezettségének eleget tett és tulajdonjogot szerzett a gépjárművön. AzZrt.. aKft-vel nem állt kapcsolatban.

A felszámoló részére megküldésre került az mint eladó és mint vevő között a gépjármű vonatkozásában 2003. december 5-én megkötött adásvételi szerződés, mely szerint a vételár kifizetése az eladó számlája és a 63601. sz. pénzügyi lízingszerződés alapján történik.

A gépjármű tulajdonjogának az alperesre történő átíratására nem került sor.

A felszámoló részére megküldésre került a-n, 2003. december 6-án kelt adásvételi szerződés is, mely szerint a gépjárművet eladó eladta aKft. vevőnek. A szerződést a vevő részéről is alperes írta alá mint aKft. törvényes képviselőjére jogosult ügyvezetője.

Az alperes a gépjármű tulajdonjogának az átíratása iránt ekkor sem intézkedett.

Figyelemmel arra, hogy a nyilvántartás szerint a gépjármű nem képezte a felperes tulajdonát, annak értékesítését a felszámoló a továbbiakban nem kísérelte meg.

A Bt. mint a felperes felszámolási eljárásában nyilvántartásba vett egyik hitelezője kerestet terjesztett elő a Megyei Bíróságon a fenti közjegyzői okiratokba foglalt adásvételi szerződések érvénytelenségének a megállapítása iránt aKft. „f.a.”, azBt. és azBt. alperesek ellen azon indokkal, hogy az értékesítés nem felelt meg a Cstv. 49. és 49/B. §-aiban írt eljárási szabályoknak.

AMegyei Bíróság 2009. szeptember 23-án kelt/2009/13. számon meghozott ítéletét a Fővárosi Ítéltábla 2010. június 3-án meghozott/2009/9. számú ítéletével hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A jogutódlás folytán eljáró Törvényszék előtt az eljárás/2011. ügyszámon van folyamatban.

A felperes 2013. május 30-án érkezett keresetlevelében az alperest 47.536.452,- Ft és ezen összegnek 2004. július 22-től a kifizetés napjáig számított törvényes mértékű késedelmi kamata

valamint ügyvédi munkadíja megfizetésére kérte kötelezni, amely tőkekövetelés egyrészt a GOW 913 frsz-ú JEEP Grand Cherokee terepjáró 20.000.000,- Ft-os könyv szerinti értékéből, másrészt a munkagépek 27.536.452,- Ft-os könyv szerinti értékéből tevődik össze. Kereseti kérelmének jogalapjaként a Gt. 30. § (2) bekezdését, a Ptk. 339. § (1) bekezdését valamint a gépkocsi vonatkozásában a Ptk. 200. § (2) bekezdését jelölte meg, és előadta, hogy a peres felek között a gépjármű vonatkozásában 2003. december 6-án létrejött adásvételi szerződés egyrészt azért semmis, mert jogszabályba, nevezetesen a Ptk. 221. § (3) bekezdésébe ütközik, mivel eladóként is és a felperes mint vevő képviselőjeként is az alperes járt el a szerződéskötésnél. Ezen túlmenően a szerződés jó erkölcsbe ütközés miatt is semmis, hiszen a felperes könyveiből megállapítható, hogy azt a felperes 20.000.000,- Ft beszerzési értéken nyilvántartásba vette és amortizációt számolt el utána, ami – annak ellenére, hogy az adásvételi szerződésben a vételár nem került megjelölésre és az alperes nem adott át a felszámolónak olyan iratanyagot, melyből a vételár kifizetése kitűnne - azt támasztja alá, hogy az alperesnek – aki a gépjárművet nem íratta át a felperesre, hanem továbbra is maga használta, jelenleg is a tulajdonában és birtokában van – a gépjármű vételáraként 20.000.000,- Ft kifizetésre került a felperes vagyonából.

A munkagépek ellenértéke iránti igényének indokaként pedig arra hivatkozott, hogy a Törvényszék előtt/2011. ügyszám alatt folyamatban lévő perben valószínűsödik, hogy az alperes a korábbi felszámolónak, a.....Zrt-nek nem azokat a gépeket adta át és nem azokat kerültek árverésre, melyek a felperesi tevékenységzáró mérlegben és leltárban feltüntetésre kerültek. A törvényszék felhívására úgy nyilatkozott, hogy erről a Környéki Törvényszéken folyó eljárásból szerzett tudomást, amikor első alkalommal részt vett a tárgyaláson.

Előadva, hogy megítélése szerint a Törvényszék előtt a munkagépek vonatkozásában létrejött adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt aBt. által indított per eldöntése előkérdése a jelen per mikénti eldöntésének, a jelen per tárgyalásának a felfüggesztését kérte a Törvényszéken/2011. ügyszám alatt folyamatban lévő per jogerős befejezéséig.

Tanúként kérte meghallgatni-t és a korábbi felszámolóbiztoszt,-t egyrészt annak igazolására, hogy a gépkocsi az alperesnek visszaadásra került, másrészt a munkagépek vonatkozásában is.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes marasztalását kérte ügyvédi munkadíjában, melyet az általa csatolt megbízási szerződés alapján 2.500.000,- Ft + ÁFA összegben jelölt meg. Ellenkérelmének indokaként a felperes követelésének elévülésére hivatkozott, mely megítélése szerint nem tulajdoni, hanem kötelmi igény, emellett pedig érdemben vitatta a felperesnek mind a munkagépek értékével mind a gépjármű értékével kapcsolatos követelését.

A munkagépek tekintetében vitatta azon felperesi előadást, hogy nem a tevékenységzáró leltárban és mérlegben feltüntetett munkagépeket adta át a korábban eljáró felszámoló szervezet képviseletében eljáró felszámolóbiztosnak, és úgy nyilatkozott, hogy nem az ő, hanem a felszámoló terhére értékelendő, ha azok értéke az átadás és az értékbecsülés időpontja között lényegesen csökkent.

A gépkocsi vonatkozásában előadta, hogy az nem a 2003. december 6-án kötött adásvételi szerződéssel került a felperes tulajdonába, hanem már korábban, 2001-től a felperes tulajdonát képezte. A felperesnek hitelre volt szüksége, amit olyan konstrukcióban oldottak meg, hogy a gépkocsi eladásra került azRt-nek, aki ennek fejében kölcsönt folyósított a felperesnek, a gépkocsira pedig lízingszerződést kötött a felperessel, majd a kölcsön visszafizetését követően az Rt. adásvételi szerződéssel az alperesre ruházta a gépkocsi tulajdonát, mert a felperesre

mint lízingbe vevőre nem lehetett, és a 2003. december 6-án kelt adásvételi szerződéssel került vissza a felperes tulajdonába, ezen szerződés megkötésére azonban csak a tulajdonátruházás érdekében volt szükség, de ő a cégből ezért sem 20.000.000,- Ft-ot sem semmilyen más összeget nem vett ki, vételárat nem kapott, annak ellenére, hogy a szerződésben az szerepel, hogy a megegyezés szerinti vételárat a vevő a szerződés aláírásának napján készpénzben kifizeti az eladónak. Úgy nyilatkozott, hogy ez azért szerepel a szerződésben, mert ez egy formanyomtatvány volt, és a felperesi állítással szemben ő a felperes mint adós minden iratát átadta a felszámolónak, melyek között a 20.000.000,- Ft kifizetését tanúsító bizonylat azért nem szerepel, mert részére nem került kifizetésre vételár, így ilyen bizonylat nem is létezik.

A felperes vitatta azon alperesi állítást, hogy követelése kötelmi igény lenne, és állította annak tulajdoni jellegét.

Figyelemmel arra, hogy a felek jogviszonyára alkalmazandó régi Ptk. (1959. évi IV. törvény, a továbbiakban Ptk.) 115. § (1) bekezdése szerint a tulajdonjogi igények nem évülnek el, a törvényszék az alperes elévülési kifogására figyelemmel elsődlegesen abban foglalt állást, hogy a felperesi követelés tulajdonjogi vagy kötelmi jogi jellegű igénynek tekinthető-e.

A Ptk. 115. §-ához és 324. §-ához fűzött Kommentár szerint a törvény a tulajdonjogi igény elévülését kizárja. Ennek az a magyarázata, hogy ha a tulajdonos a tulajdonjog tartalmához tartozó jogosítványokat nem érvényesíti, és ezeket a jogokat helyette más gyakorolja, a jogot gyakorló harmadik személy elbirtoklással tulajdonjogot szerezhet, és ezzel a jog nemgyakorlása által előidézett bizonytalanság megszűnik. Tulajdonjogi igényen a törvény 115. §-ának (2) és (3) bekezdésében meghatározott igényeket kell érteni. Ide tartozik tehát a tulajdoni és birtokvédelmi kereset, valamint általában minden olyan igény, amely a tulajdonjog védelmére irányul. Nem évül el tehát a túlépítéssel, ráépítéssel és a közös tulajdonnal kapcsolatos igény sem. A tulajdoni igény elévülése azonban csak a dolog megléte alatt van kizárva. Az állandó bírósági gyakorlat szerint ha a tulajdoni igény természetben azért nem elégíthető ki, mert a dolog nincs meg, helyébe kötelmi jellegű igény lép és az az igény a rendes elévülés szabályai alá esik.

A törvényszék megállapította, hogy egyrészt a felperes igénye nem a Ptk. 115. § (2) és (3) bekezdése szerinti igény, másrészt a munkagépek a Törvényszék előtt folyó per adataiból megállapíthatóan az Bt. által ócskavasként továbbértékesítésre kerültek, ezért már nincsenek meg, a gépkocsi vonatkozásában pedig a felperes állította és bizonyította, hogy azt az alperesnek – megbízottja útján – visszaadta, az alperes pedig tagadta, hogy a gépkocsit visszakapta volna, annak megléte, holléte a perben nem volt tisztázható.

Mindezekre tekintettel a törvényszék úgy foglalt állást, hogy a felperesi követelés nem tulajdoni, hanem kötelmi igény, melyre az elévülés szabályait alkalmazni kell.

A felperes által a munkagépek vonatkozásában követelése jogalapjaként hivatkozott, a felek jogviszonyára alkalmazandó régi Gt. 30. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a vezető tisztségviselők a polgári jog általános szabályai szerint felelnek a gazdasági társasággal szemben a jogszabályok, a társasági szerződés, illetve a gazdasági társaság legfőbb szerve által hozott határozatok, illetve az ügyvezetési kötelezettségeik felróható megszegésével a társaságnak okozott károkért.

A polgári jog általános szabályai szerinti kártérítési felelősségről a Ptk. 339. § (1) bekezdése rendelkezik, mely szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk. 324. § (1) bekezdése értelmében a követelések öt év alatt évülnek el, ha jogszabály másként nem rendelkezik.

A 326. § (1) bekezdése alapján az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált.

A (2) bekezdés szerint ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított egy éven belül - egyéves vagy ennél rövidebb elévülési idő esetében pedig három hónapon belül – a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél, illetőleg három hónapnál kevesebb van hátra.

A felperes 2004. július 15-i kezdő időponttal áll felszámolás alatt.

Az alperes mint a felszámolás alá került felperes volt vezető tisztségviselője Cstv. 31. § (1) bekezdésének b.) pontja alapján volt köteles átadni a felszámolónak az adós záróleltár szerinti vagyonát. A felszámolás kezdő időpontjában hatályban volt ezen jogszabályi rendelkezés határidőt nem tartalmazott, ezért ezen kötelezettség az alperest a felszámolás kezdő időpontja után haladéktalanul terhelte. Ezen jogszabályi rendelkezés 2012. március 1-jétől akként egészült ki, hogy a kötelezettség teljesítésére a felszámolás kezdő időpontjától számított 30 napos határidőt állapít meg. Ez utóbbit figyelembe véve is jelen esetben a vagyonátadási kötelezettség teljesítésének határideje 2004. augusztus 14. napja volt, így az ingók ellenértékével kapcsolatos követelés elévülése a Ptk. 324. § (1) bekezdése és 326. § (1) bekezdése alapján 2004. augusztus 15-én kezdődött és az 5 éves elévülési határidő 2009. augusztus 15-én lejárt.

A 326. § (2) bekezdésével kapcsolatosan kialakult bírói gyakorlat szerint azonban minden esetben az elévülés nyugvására vezető igényérvényesítési akadálnak tekintendő, hogy a jogosult a követelésről csak később szerzett tudomást.

A felperes e körben azt adta elő, hogy a Törvényszéken folyamatban lévő perben valószínűsödött számára, amikor először részt vett a tárgyaláson, hogy az alperes nem a tevékenységzáró leltárban és mérlegben felsorolt munkagépeket adta át a felszámolónak.

A törvényszék a Törvényszéken/2011. ügyszámon folyamatban lévő per beszerzett irataiból megállapította, hogy azon per felperese, a Bt. a 2011. március 16-án megtartott tárgyaláson fejtette ki a/2011/4. számú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített azon álláspontját, hogy az árverésen nem a tevékenységzáró leltár szerinti munkagépek kerültek értékesítésre, amely álláspontját írásban is csatolta a jegyzőkönyvhöz 4/F/1. sorszám alatt, amely írásbeli beadvány a jegyzőkönyvben rögzítettek szerint átadásra került a tárgyaláson a felperes – aki a Törvényszéken folyó per I. r. alperese - képviselőjében jelen volt jogi képviselőnek.

A törvényszék megítélése szerint a felperes számára legkésőbb ekkor, azaz 2011. március 16-án nyílt meg a Ptk. 226. § (2) bekezdése szerinti igényérvényesítési határidő a munkagépek ellenértéke vonatkozásában a Gt. 30. § (2) bekezdése és a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján. Ezen időponttól számítva az egy éves igényérvényesítési határidő 2012. március 16-án lejárt, ehhez képest a felperes keresete 2013. május 30-án érkezett, így a munkagépek ellenértékével kapcsolatos igénye elévült.

Emiatt nem tartotta indokoltnak a törvényszék a per tárgyalásának a felfüggesztését a Törvényszék előtt/2011. ügyszámon folyó per jogerős befejezéséig, amely per felperese, a Bt. többször módosított kereseti kérelmét akként véglegesítette, hogy annak megállapítását kérte, hogy a Kft. „f.a.” I. r. alperes (a jelen per felperese) tulajdonát képező munkagépek a 2008. november 7-én megtartott árverésen nem kerültek értékesítésre, az ott értékesített ingóságoknak a Kft. „f.a.” felszámolási nyitó mérlegében feltüntetett ingóságokkal való

egyezősége nem állapítható meg, az ingók továbbra is a Kft. „f.a.” tulajdonát képezik, a per III. r. alperese az árverésen nem a Kft. „f.a.” tulajdonát képező gépeket vásárolta meg.

A felperesi követelés elévülésére figyelemmel a törvényszék a felperes indítványa ellenére mellőzte a munkagépek vonatozásában és tanúkenti meghallgatását.

A Ptk. 200. § (2) bekezdése értelmében semmis az a szerződés, amely jogszabályba ütközik, vagy amelyet jogszabály megkerülésével kötöttek, kivéve, ha ahhoz a jogszabály más jogkövetkezményt fűz. Semmis a szerződés akkor is, ha nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik.

A Ptk. 221. § (3) bekezdésének első mondata alapján a képviselő nem járhat el, ha a szemben álló vagy ellentétesen érdekelt fél ő maga vagy olyan személy, akit ugyancsak ő képvisel.

A Ptk. 234. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a semmis szerződés érvénytelenségére – ha a törvény kivételt nem tesz – bárki határidő nélkül hivatkozhat. A semmisség megállapításához külön eljárásra nincs szükség.

A 237. § (1) bekezdése szerint érvénytelen szerződés esetében a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani.

Figyelemmel arra, hogy a GOW 913 frsz-ú terepjáró vonatkozásában 2003. december 6-án megkötött adásvételi szerződés megkötésekor eladóként is és a vevő képviseletében is az alperes járt el, a szerződés a Ptk. 221. § (3) bekezdésébe ütközik, ezért a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis, ezért e körben a 237. § (1) bekezdése alapján az eredeti állapot helyreállításának van helye.

Ez utóbbi jogszabályi rendelkezéshez fűzött indokolás (Nagykommentár) szerint mivel a semmisségen alapuló érvénytelenségre bármikor határidő nélkül hivatkozni lehet, ilyen esetben a szerződéskötés előtti helyzet visszaállításával összefüggő követelés sem évülhet el. Mindebből az következik, hogy a semmis szerződés alapján átadott dolog tulajdonjogát a kötelezett nem vesztette el, tehát annak természetbeni visszaszolgáltatását tulajdonjogi igénye alapján határidő nélkül bármikor követelheti. Ha ezért pénzbeli ellenszolgáltatást kapott, erre elvileg az elévülés szabályait kellene alkalmazni. Figyelemmel azonban arra, hogy a szerződéskötés előtti helyzet visszaállítása során a visszajáró szolgáltatásokat egyidejűleg kell teljesíteni, egyik fél sem követelheti a teljesítést mindaddig, ameddig saját szolgáltatását a másik félnek fel nem ajánlja. Ennélfogva a pénzbeli szolgáltatás a természetbeni ellenszolgáltatás felajánlásával válik esedékessé, tehát az elévülési időt ettől az időtől kell számítani.

A fentiek alapján jelen esetben a szerződés semmisség miatti érvénytelenségére figyelemmel az eredeti állapot helyreállítása keretében az alperesnek a felperestől a gépjármű, a felperesnek az alperestől pedig a vételár járna vissza, a felperesnek a vételár a gépkocsi kiadásának a felajánlásával; azaz a vételár visszakövetelése vonatkozásában az elévülési időt attól az időponttól kell számítani, amikor a felperes a gépkocsi visszaadását az alperesnek felajánlotta.

Az alperes tagadta azon felperesi állítást, hogy a felperes a gépkocsit visszaadta az alperesnek. A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján ezért ezen állításának bizonyítása a felperest terhelte, aki e körben és tanúvallomására hivatkozott, akiket a Törvényszék az előtte folyamatban lévő perben meghallgatott.

A törvényszék ezen személyeknek a Törvényszék előtt/2011. ügyszámon folyamatban lévő perben a 60. és 72. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvekben rögzített tanúvallomásai alapján úgy ítélte meg, hogy a felperesnek sikerült bizonyítania, hogy a terepjáró – miután annak tulajdonjoga nem volt tisztázott ezért nem lehetett értékesíteni – korábbi felszámolóbiztos engedélyével megbízottja, által kiadásra került az alperes megbízottjának, aki azt egy trailerrel elszállította.

A felperes arra alapozta azon állítását, hogy a 2003. december 6-án kelt adásvételi szerződés megkötésekor 20.000.000,- Ft vételár az alperesnek kifizetésre került, hogy a felperes könyveiben a terepjáró ilyen értékkel került nyilvántartásba vételre, vonatkozásában amortizáció került elszámolásra és az adásvételi szerződés szerint az abban meg nem jelölt összegű vételár kifizetésre került.

Az alperes tagadta, hogy részére bármilyen összegű vételár került volna kifizetésre, előadta az adásvételi szerződés megkötésének fentebb írt indokát.

A felperes úgy nyilatkozott, hogy az alperes által a felszámolónak átadott felperesi iratok között nem található a kifizetést tanúsító bizonylat, azonban ennek oka az lehet, hogy az alperes nem tett maradéktalanul eleget az iratátadási kötelezettségének. Utóbbit az alperes vitatta.

A Törvényszéktől beszerezett iratok közt/2011/63. szám alatt található, a bíróság megkeresésére a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala Közlekedési Igazgatási és Nyilvántartási Főosztály Közlekedési Nyilvántartó Osztály által adott tájékoztatás szerint a GOW 913 frsz-ú terepjárónak 2001. január 10-től 2001. szeptember 21-ig a Kft., 2001. szeptember 21-től az..... Rt. volt a tulajdonosa, aki azt 2003. december 5-én értékesítette-nak. Az értékesítés tényének a járműnyilvántartásba történő bejegyzésére csak 2011. június 9-én került sor, ezt követően a gépjármű 2011. április 6-án majd 2011. július 15-én ismételtén kivonásra került a forgalomból a gépjárműadó fizetés elmulasztása miatt.

A szintén a Törvényszék iratai közt található, a felperes tárgyi eszközeiről a felszámolás kezdőnapját követő napon, 2004. július 16-án készült leltár szerint a terepjáró 2002. augusztus 30-i beszerzési dátummal lett leltárba véve.

Az ugyancsak ezen iratok közt megtalálható tárgyi eszköz nyilvántartó lap szerint a terepjáró 20.000.000,- Ft beszerzési áron már 2002-ben szerepelt a felperes nyilvántartásában.

Ezen tényadatokból a törvényszék megállapította, hogy a gépjármű tulajdonjogát a felperes a 2003. december 6-án kelt adásvételi szerződés időpontját megelőzően már megszerezte, azt tárgyi eszköz nyilvántartásába, leltárba 20.000.000,- Ft- értékkel ezen időpontot megelőzően, már 2002-ben bevette. Az alperes a hatósági tájékoztatás által alátámasztott racionális indokát adta az adásvételi szerződés megkötésének. Mindezekkel szemben önmagában az, hogy a formanyomtatvány felhasználásával készült adásvételi szerződésben az szerepel, hogy a vételár megfizetése megtörtént, valamint az, hogy a gépjármű az adós könyveiben 20.000.000,- Ft beszerzési értéken szerepel, nem alkalmas a felperes azon állításának bizonyítására, hogy az alperes részére az adásvételi szerződés alapján a gépjármű ellenértéke címén 20.000.000,- Ft kifizetésre került.

Figyelemmel arra, hogy vételár fizetésére az alperes részére nem került sor, nem állapítható meg az adásvételi szerződés jó erkölcsbe ütközése.

Mivel a gépkocsit a felperes az alperesnek már kiadta, az alperes pedig az adásvételi szerződés alapján vételárat nem kapott, az eredeti állapot helyreállításáról a törvényszéknek az adásvételi szerződés jogszabályba ütközés miatti semmissége ellenére nem kellett rendelkeznie.

A Pp. 3. § (2) bekezdése értelmében a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe.

Az ezen jogszabályi rendelkezéssel kapcsolatosan kialakult ítélkezési gyakorlat szerint ha a követelést támasztó fél által előadott tények valónak bizonyulnak, és ezek a kereseti követelést megalapozzák, akkor a jogcím helytelen megnevezése miatt a kereseti követelés nem utasítható el. A kereseti kérelemhez kötöttség tehát nem jelenti egyúttal a jogcímhez kötöttséget is; a bíróság feladata a kereseti kérelem alapjául szolgáló jogviszony elbírálása, és a döntést nem akadályozhatja meg az, hogy a felperes a követelés jogcímét nem, vagy tévesen jelölte meg (2/2010. PK vélemény, BH2004. 504., EBH2006. 1422., EBH2004. 1143, BH2000. 20.).

Mindezekre, valamint arra figyelemmel, hogy kereseti követelése jogalapjaként a felperes a Gt. 30. § (2) bekezdésére és a Ptk. 339. § (1) bekezdésére is hivatkozott, a törvényszék a gépkocsi vonatkozásában is vizsgálta, hogy a gépkocsi ellenértékével kapcsolatos felperesi követelés jogalapja a Gt. 30. § (2) bekezdése és a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján fennáll-e.

A GOW 913 frsz-ú gépkocsit – mint a felperes tulajdonát – az alperes a felszámolónak átadta, aki miután számára nyilvánvalóvá vált, hogy az nem a felperes tulajdonaként szerepel a gépjármű-nyilvántartásban, ezért nem tudja értékesíteni, azt visszaszolgáltatta az alperesnek.

Hogy az átadásra és a visszaadásra pontosan mikor került sor, az az eljárás adatai alapján nem volt megállapítható, azonban a pontos időpont az alperest a Gt. 30. § (2) bekezdése és a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján terhelő kártérítési kötelezettség megállapítása szempontjából nem is releváns, hiszen a Törvényszéktől beszerzett/2011. számú ügyiratokból megállapítható, hogy a felszámoló által szakértővel készített értékbecslés időpontjában, 2008. augusztus 6-án a gépkocsi a felszámoló birtokában volt (azt a szakértő a felszámoló által megjelölt helyen megtekintette), és a 2008. november 30-i fordulónappal készült 2. felszámolási közbenső mérleg fordulónapján is a felszámoló birtokában volt, hiszen a közbenső mérleg azt az adós tárgyi eszközeinek egyikeként tünteti fel. A közbenső mérlegben semmilyen utalás nincs arra vonatkozóan, hogy a gépjármű tulajdonjoga kétséges lenne. Mindezekből megállapítható, hogy a felszámoló 2008. november 30-án is úgy tudta, hogy a gépjármű a felperes tulajdonát képezi, és 2009. augusztus 10-én, a részére telefaxon megküldött törzskönyvből bizonyosodott meg arról, hogy a gépjárműnek nem a felperes a tulajdonosa. Ezt követően adta ki a felszámoló a gépjárművet az alperes megbízottjának, aki azt elszállította.

Ezért a gépjármű vonatkozásában a Gt. 30. § (2) bekezdése és a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti kártérítési követelés elévülése ekkor, 2009. augusztus 10-én kezdődött és a keresetlevél 2013. május 30-án történt benyújtásáig nem telt el az öt éves elévülési idő.

A törvényszék megállapította, hogy az alperes mint a felperes vezető tisztségviselője a gépjármű felperesre történő átírására irányuló törvényi kötelezettségét megszegve a gépjármű átírását elmulasztotta, amely mulasztása folytán a gépjármű a felperes vagyonából kikerült, emiatt azt a felperes felszámolása során nem lehetett értékesíteni, így a felperes a felszámolás során annak értékétől elesett.

Ezért a törvényszék a Gt. 30. § (2) bekezdése és a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján az alperest a felperes részére a gépjármű értékének megfelelő összegű kártérítés megfizetésére kötelezte, melyet a felszámolás során készült értébecslés alapján 300.000,- Ft-ban határozott meg.

A késedelmi kamatfizetési kötelezettség és annak mértéke a Ptk. 301. § (1) bekezdésén alapul.

A késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja a kár bekövetkezésének az időpontja, ami jelen esetben az az időpont, amikor a gépkocsi ellenértékétől a felperes elesett, ez pedig abban az időpontban határozható meg, amikor a felszámolási eljárás során az árverési értékesítésből a felpereshez a vételár befolyhatott volna. Azonban a gépjármű árverési értékesítésére nem került sor, arra a közjegyzői okiratból megállapíthatóan a 2008. szeptember 19-i árverésen nem volt érdeklődő, ezt követően pedig a tulajdonjogának tisztázatlansága miatt a meghirdetésére már nem került sor.

Mindezekre figyelemmel a törvényszék a kamatfizetés kezdő időpontját 2009. augusztus 11. napján, abban az időpontban határozta meg, amikor a felszámoló a törzskönyv alapján hitelt érdemlően értesült arról, hogy mivel a gépjármű nyilvántartás szerinti tulajdonosa nem a felperes, azt nem tudja értékesíteni, erre figyelemmel számára az alperessel szemben a kártérítési követelés érvényesítésének a lehetősége megnyílt.

A fentieket meghaladóan a törvényszék a felperes keresetét mint alaptalant elutasította.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a törvényszék a túlnyomórészt pervesztes felperest az alperes ügyvédi munkadíja mint perköltsége megfizetésére, melynek összegét a törvényszék a 32/2003. (VIII. 22.) IM sz. rendelet 2. § (1) bekezdésének a.) pontja és 3. § (6) bekezdése alapján az alperes által csatolt megbízási szerződésben foglalt összegnél alacsonyabb, az ítélet rendelkező részében megjelölt összegben állapította meg, figyelemmel az alperes elenyésző arányú pervesztességére is, valamint arra is, hogy az alperesi képviselő a perben csupán egy tárgyaláson vett részt, és erre valamint az általa benyújtott beadványok terjedelmére is figyelemmel úgy ítélte meg, hogy a csatolt megbízási szerződés szerinti ügyvédi munkadíj összege eltúlzott.

A törvényszék a 6/1986. (VI. 26.) IM sz. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a pernyertesség-pervesztesség arányában kötelezte a feleket a felperes személyes illetékmentessége folytán feljegyzett, az Itv. 39. § (1) bekezdése és 42. § (1) bekezdésének a.) pontja alapján 1.500.000,- Ft-ban megállapított eljárási illetéknek az állam javára történő megfizetésére.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetősége a Pp. 233. § (1) bekezdésén, 234. § (1) és (2) bekezdésén és 256/A. §-án alapul.

Balassagyarmat, 2014. október 22.

Dr. Nádai Mónika sk.

bíró

A kiadmány hitelűl:

kiadó